

RACC

Millorant la societat

Cap a una mobilitat
de ciutadans
més responsables

Fundació RACC

Índex

Construïm una nova mobilitat més responsable	5
La nova mobilitat que arriba	7
4 Objectius i 10 Prioritats per a una mobilitat millor	9

Objectiu 1. Mobilitat segura	11
Prioritat 1. Conductors segurs	12
Prioritat 2. Vehicles segurs	14
Prioritat 3. Vies segures	16

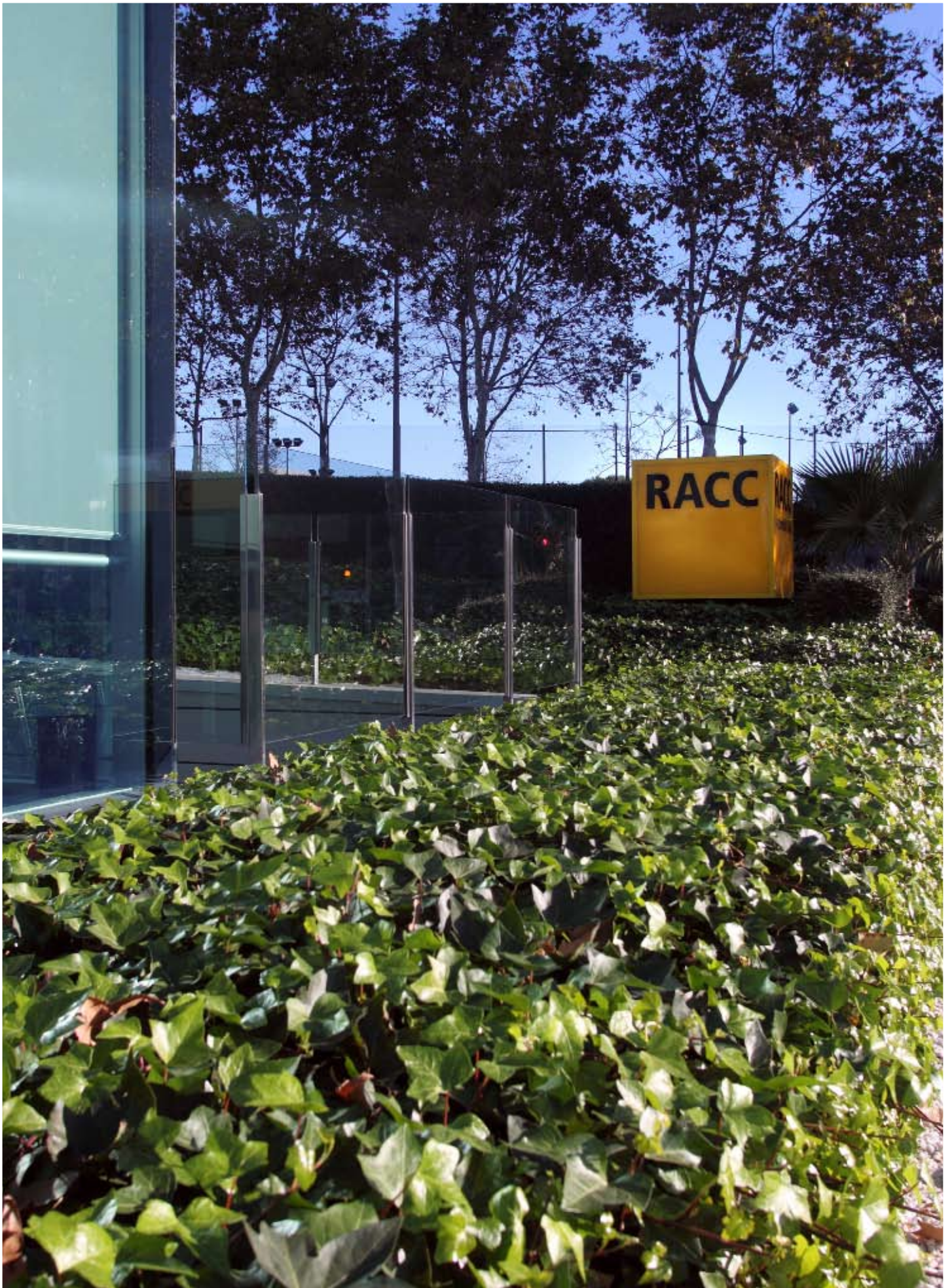
Objectiu 2. Mobilitat saludable i sostenible	19
Prioritat 4. Aire net i sa	20
Prioritat 5. Estalvi i eficiència energètica	22
Prioritat 6. Propulsions alternatives	24

Objectiu 3. Mobilitat intel·ligent	27
Prioritat 7. Conductors connectats i protegits	28
Prioritat 8. Serveis connectats	30

Objectiu 4. Mobilitat assequible	33
Prioritat 9. Transport públic i col·lectiu intel·ligents	34
Prioritat 10. Rebaixar els costos de la mobilitat	36

JOSEP MATEU
PRESIDENT DEL RACC

Construïm una nova mobilitat més responsable

En el moment actual en què la societat viu una profunda i ràpida transformació, en què les persones canvien els seus hàbits i maneres de viure i la tecnologia avança a gran velocitat, la mobilitat s'enfronta a reptes importants.

Per poder donar resposta a aquesta nova realitat es fa necessari un canvi de paradigma i situar les persones al centre de la mobilitat, independentment de com es desplaçin, tant si ho fan a peu, en vehicle privat, en bicicleta o en transport públic, perquè la mobilitat del present i del futur és cada cop més intermodal.

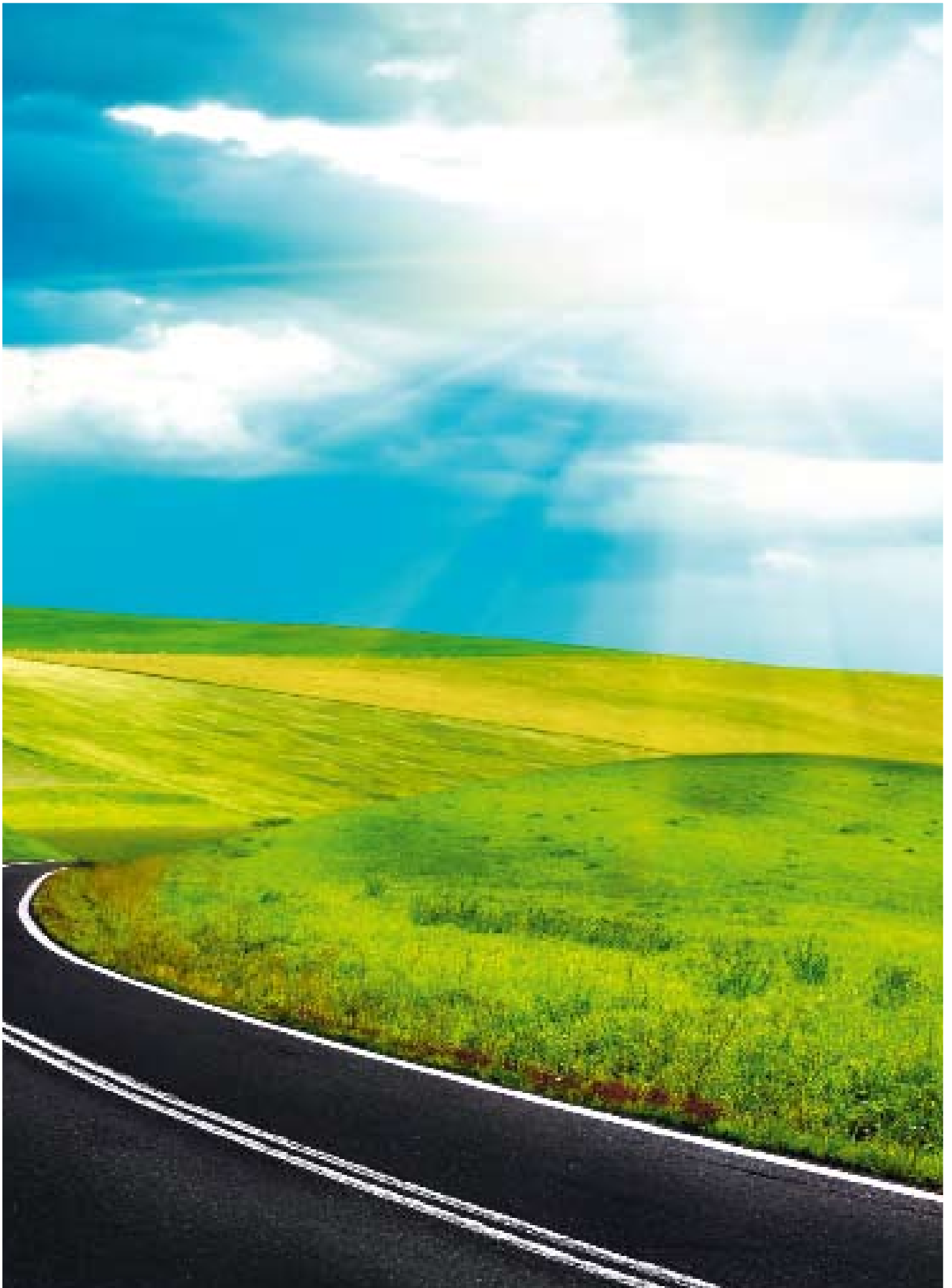
En aquest entorn, ens cal fomentar la convivència de tots els mitjans de transport i esforçar-nos per millorar-ne la seguretat, tenint en compte les persones, els vehicles i les vies. I per fer-ho i poder així assolir descensos d'accidentalitat com els dels països capdavanters, com ara Regne Unit i Suècia, cal dissenyar estratègies noves que ens permetin sortir de l'actual situació d'estancament.

També hem d'avançar cap a una mobilitat més sostenible, que es caracteritzi per l'estalvi i l'eficiència energètica, on les noves tecnologies i els nous modes de transport progressivament vagin guanyant pes. Vehicles impulsats per energies alternatives i l'aplicació de mesures que veritablement fomentin l'ús responsable dels mitjans de transport més nets seran, sense cap dubte, instruments importants per contribuir a millorar la qualitat de l'aire.

En aquest context, és clau impulsar una mobilitat intel·ligent, amb conductors més connectats i informats, però on també s'haurà de vetllar perquè la connectivitat esdevingui un factor que aporti seguretat a les persones i on el marc legal garanteixi els seus drets. Aquesta mobilitat, que és un dret fonamental de les persones i afecta la seva qualitat de vida, ha de ser assequible i ha de tenir menys costos per als usuaris.

Els valors i la responsabilitat amb què abordem aquests canvis seran claus per construir una mobilitat millor. Estem segurs que la col·laboració, el rigor i l'exigència de tots els que estem implicats farà possible que entre tots puguem donar resposta a les noves necessitats de la nostra societat.

El RACC, com ha estat fent des dels seus orígens, continuarà promovent una mobilitat més segura, sostenible, àgil i fluida, amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones. Aquest és el nostre compromís i aquesta és la nostra passió.

Les propostes del RACC

La nova mobilitat que arriba

Pocs països al món han assolit aquests darrers anys avenços tant importants en matèria de seguretat viària com el nostre. Des de l'any 2000, les víctimes d'accidents de trànsit s'han reduït prop del 60% de manera que, en el rànquing de la Unió Europea, hem passat de les darreres posicions a situar-nos entre els 3 o 4 països capdavanters. L'èxit ha estat evident.

Mirant al futur, hi ha marge de millora? La resposta inequívoca és que sí, i tenim, com a mínim, dos arguments que avalen aquesta afirmació. En primer lloc, ja en l'actualitat, països com Suècia, Regne Unit o Holanda tenen registres de seguretat viària significativament millors que els nostres; per tant, tenim exemples per seguir imitant.

En segon lloc, cal tenir en compte que aquests mateixos països estan treballant per assolir la visió zero d'accidentalitat en l'horitzó de l'any 2050. Aquest hauria de ser també el nostre objectiu: treballar perquè en un període de 30 anys pràcticament desapareguin els accidents de les nostres carreteres. No és cap quimera.

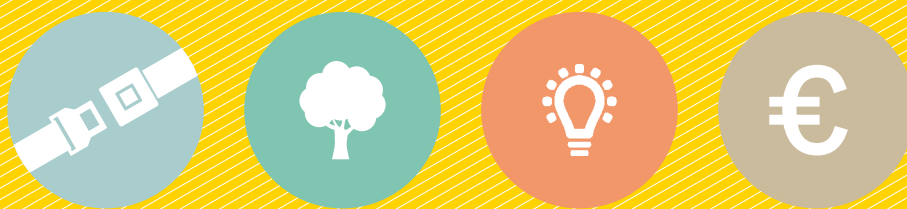
És evident que, quan pensem en el futur de la mobilitat, les qüestions mediambientals tendeixen a guanyar més i més pes. Les emissions dels vehicles motoritzats tenen un impacte important sobre el canvi climàtic i sobre la qualitat de l'aire que respirem, i aquestes dues qüestions ocupen i preocupen –per bones raons– cada cop més els ciutadans i l'opinió pública.

Això s'ha vist accentuat darrerament arran de les irregularitats relacionades amb les emissions contaminants detectades en motors dièsel d'algunes marques. És lògic pensar, doncs, que els propers anys les autoritats públiques i els usuaris augmentaran de manera important el seu nivell d'exigència en relació amb les emissions contaminants dels vehicles. També en l'àmbit del medi ambient cal anar cap a una visió 0: zero emissions de CO₂ i zero emissions de NOx, PM i altres gasos d'efecte local.

Tots aquests debats es veuran afectats de manera important per les grans innovacions tecnològiques que ja s'albiren en la indústria de l'automoció.

El cotxe connectat comença a ser una realitat i la conducció autònoma, encara que sigui parcial, no trigarà gaire a arribar. La tecnologia plantejarà, sens dubte, nous reptes però ajudarà també a solucionar alguns problemes que tenim plantejats.

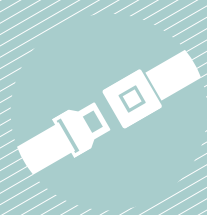
Les pàgines que segueixen tenen l'objectiu d'explicar quin és el posicionament del RACC en totes aquestes qüestions i, sobretot, apuntar quines són, des del nostre punt de vista, les mesures que cal introduir si volem seguir avançant cap a una mobilitat cada cop més segura, sostenible, intel·ligent i assequible. La major part d'elles són mesures fàcils d'entendre, senzilles d'aplicar i que poden tenir un impacte positiu en un termini de temps relativament curt.

4 OBJECTIUS
i 10 PRIORITATS
PER A UNA
MOBILITAT MILLOR

Fundació RACC

MOBILITAT SEGURA

Tot i la tendència general de reducció dels accidents de trànsit, el 2014 varen morir a les carreteres 272 persones a Catalunya, 1.688 a Espanya i 25.900 a la Unió Europea. L'accidentalitat representa encara un enorme cost humà, social i econòmic i un problema de salut pública de primer ordre que cal continuar atenent.

Amb la mirada posada a l'objectiu zero accidents que s'ha marcat la UE de cara al 2050, amb una reducció del 50% el 2020 respecte el 2010, la Fundació RACC continua treballant en la prevenció i la seguretat viària de totes les maneres de moure's i tenint en compte tots els factors que incideixen en l'accidentalitat, siguin l'individu i les seves actituds en moure's, el vehicle o les infraestructures per on circula.

Conductors segurs

Els conductors han millorat molt la seva actitud al volant en els últims anys, però encara el “factor humà” és present en una gran majoria d'accidents. Per tal d'augmentar la seguretat dels conductors més vulnerables i amb més risc de patir accidents, proposem:

Millorar el sistema de formació dels conductors, tant de cotxe com de motocicleta: per als primers, introduint la possibilitat de formació acompanyada a partir dels 17 anys i progressivament un sistema de formació contínua. Per als segons, posant en marxa un sistema de bes-canvi de multes per cursos de formació, per tal de millorar l'actitud dels conductors de més risc i implantar una prova d'aptitud per als conductors B+3.

Procedir a una revisió integral del sistema de renovació del permís de conduir, per tal de millorar, sobretot, el nivell de rigor de les proves realitzades

Aprovar la taxa zero d'alcoholèmia per als conductors novells i professionals, en línia amb les recomanacions de la Unió Europea i amb el que fan els països més avançats del nostre entorn.

Promoure i generalitzar l'ús voluntari del casc de bicicleta en totes les edats com a mesura de protecció bàsica per evitar lesions greus.

Promoure una ètica de la mobilitat basada en els valors de la responsabilitat i la prudència, típicament exercits per les dones.

Vehicles segurs

La indústria de l'automòbil està creant vehicles cada cop més segurs. No obstant això, cal continuar avançant en la millora i estandardització de mesures de protecció en els vehicles, per fer de l'espai viari una àrea lliure d'accidents. Per contribuir a aquesta prioritat, proposem:

Estandarditzar la instal·lació en tots els vehicles d'una nova homologació de la frenada autònoma d'emergència, com l'AEBS o sistema autònom de frenada d'emergència, que podria, per si sol, reduir el nombre d'accidents mortals a Espanya en un 17%.

Estendre l'ús de sistemes d'estabilitat i sistemes de frens antiblocatge (ABS), que col·laboren en el manteniment del control i de la frenada en la conducció, en motocicletes de fins a 125 cc a través d'ajudes a la compra de motos equipades amb aquest sistema.

Vies segures

Convençuts que cal insistir en la millora de la xarxa viària fins a obtenir una xarxa lliure de trams d'alt risc i que cal que, cada cop més, la infraestructura “acomodi” possibles errors humans, proposem:

Establir com a objectiu que l'any 2020 el 80% del trànsit vagi per vies de 3 o més estrelles, la qual cosa implica un canvi de paradigma en la política de manteniment, passant d'un enfocament reactiu a un enfocament preventiu.

Dur a terme una política sistemàtica de millora de les travesseres urbanes adequant la infraestructura a l'ús real de la via.

Incentivar la circulació dels vehicles pesants per vies d'alta capacitat i prohibint el seu desviament per vies paral·leles convencionals d'un sol carril per sentit on s'hi estigui registrant una elevada sinistralitat amb vehicles pesants implicats.

Introduir un sistema independent d'auditoria permanent de la senyalització, que sigui únic per a totes les administracions titulars, amb l'objectiu de millorar-ne la comprensió i continuïtat, com a element essencial d'orientació i de seguretat per a l'usuari.

MOBILITAT SALUDABLE I SOSTENIBLE

La lluita contra el canvi climàtic i les emissions de gasos és una prioritat a la UE. Així, l'objectiu per al 2030 és assolir la reducció del 40% de les emissions de CO₂ i un estalvi energètic del 30% respecte de 1990. A aquesta fita s'hi suma l'increment de les energies netes o renovables i la millora de la qualitat de l'aire en els entorns urbans, reduint necessàriament els òxids de nitrogen i les partícules en suspensió que afecten la salut de les persones.

En línia amb aquests objectius, la Fundació RACC fomenta anàlisis i accions que contribueixin a la descarbonització del transport, a la cerca i millora d'energies alternatives en la mobilitat i a la reducció de gasos contaminants i nocius per a la salut.

Aire net i sa

Per millorar la qualitat de l'aire a les àrees metropolitanes, proposem:

Reduir les emissions contaminants dels vehicles, assegurant que les mesures preses en els laboratoris es corresponen amb les de la conducció real.

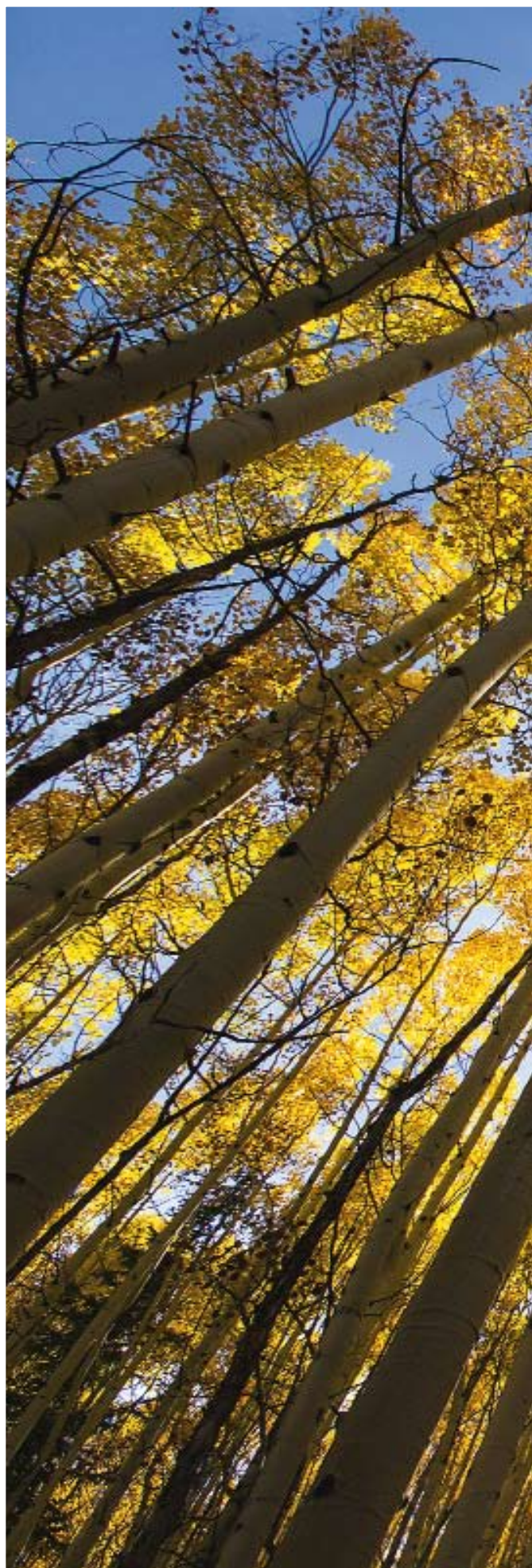
Reduir el nombre de vehicles més contaminants als centres de les grans ciutats, promovent accions que permetin accelerar la renovació del parc automobilístic més contaminant i aplicant una política d'aparcament intel·ligent, on el preu depengui, entre altres factors, de les emissions contaminants del vehicle.

Dissenyar l'impost de circulació de manera que l'import depengui de les emissions contaminants del vehicle.

Aplicar la regulació variable dels límits de velocitat, en vies ràpides dels accessos metropolitanos, com a mecanisme de reducció dels nivells de congestió i de millora de la qualitat de l'aire.

Fer funcionar els aparcaments *park&ride* metropolitanos com una veritable xarxa intel·ligent que doni un servei d'alta qualitat i permeti als ciutadans un accés còmode i assequible en transport públic al centre de les grans ciutats.

Fomentar l'ús de la bicicleta en entorns urbans i metropolitanos, a partir del desplegament d'una infraestructura adequada que doni seguretat als ciclistes i permeti una convivència adequada amb altres modes de transport.

Estalvi i eficiència energètica

La lluita contra el canvi climàtic passa per reduir encara més les emissions de CO₂ generades per la mobilitat. Per això, proposem:

Fixar un objectiu ambiciós –proper als 75 g/km– de reducció de les emissions de CO₂ dels cotxes per a l'any 2025, que fomenti la innovació i millori l'eficiència dels vehicles.

Incorporar tècniques de conducció eficient (*ecodriving*) en la formació de conductors, tant de turismes com de camions.

Impulsar mesures d'optimització de l'ús de la xarxa, incentivant els carrils d'alta ocupació tant per a vehicles públics com privats (amb tres o més persones).

Propulsions alternatives

El foment de noves tecnologies i nous modes de transport és també essencial per aconseguir una mobilitat més sostenible. Per això, proposem:

Fomentar modes de transport de baixes o zero emissions, com ara els vehicles elèctrics i híbrids, la bicicleta o els propulsats per gas natural o gas líquid a través de xarxes de vehicles compartits i a les flotes de serveis municipals.

Completar la hibridació o electrificació del bus urbà, incloent-hi el Bus Turístic, així com de la flota de taxis metropolitana.

Incentivar una política de logística urbana sostenible, creant un esquema que afavoreixi l'estacionament en càrrega i descàrrega per a propulsions més netes i, eventualment, prohibeixi les més brutes.

MOBILITAT INTEL·LIGENT

Es preveu que l'any 2030 tots els cotxes estaran, d'una manera o altra, connectats a Internet. La transformació digital ha arribat també a la mobilitat de les persones i obre un ventall enorme de possibilitats, des de la millora de la seguretat del vehicle fins a l'accés a més informació de tot tipus que incideix en l'eficàcia de la mobilitat, en l'estalvi energètic o en la prevenció d'accidents. Simultàniament, la mobilitat connectada planteja també reptes, com la propietat i ús de les dades dels vehicles privats, possibles distraccions o dilemes ètics vinculats a la idea de la conducció autònoma.

La Fundació RACC està seguint l'evolució d'aquesta revolució 2.0 en l'àmbit de la mobilitat participant i promovent projectes innovadors en R+D+I i en les TIC i Internet aplicats al fet de moure's. La mobilitat intel·ligent s'albira com una de les eines més rellevants per tendir a una mobilitat més eficient i connectada i, alhora, sostenible i segura.

Conductors connectats i protegits

La mobilitat intel·ligent requereix un marc regulador adequat, que garanteixi els drets bàsics de l'usuari. Per això, proposem:

Desenvolupar un nou marc legal que reguli els efectes de la irrupció d'Internet en la mobilitat i que protegeixi els drets de l'usuari pel que fa a la propietat, la privacitat i la protecció de les dades personals.

Garantir que els nous serveis de vehicles connectats (eCall, diagnosi remota d'averies, etc.) permeten als usuaris escollir lliurement el seu proveïdor i canviar-lo quan vulgui (portabilitat).

Prevenir l'efecte de distracció provocat per les aplicacions mòbils en la conducció i desenvolupar un sistema de certificació que asseguri una correcta interfície home-màquina per a un aprofitament segur de les noves tecnologies.

Incorporar progressivament el sistema públic eCall (avís automàtic d'emergència en cas d'accident), previst per als turismes a partir del 2018, a altres vehicles com ara les motocicletes o els vehicles pesants.

Serveis connectats

Cal assegurar que els conductors i els usuaris de la mobilitat en general estan ben informats i poden així gaudir dels avantatges que ofereix la multimodalitat, que és a la base de l'anomenada Mobility as a Service. En aquest sentit, proposem:

Desenvolupar el concepte de la mobilitat com a servei, entesa com la plataforma que permet a l'usuari obtenir informació integrada de tots els modes de transport disponibles, així com d'una plataforma de pagament unificada.

Estendre l'ús d'aplicacions mòbils (com ara RACC Info-transit), que permeten planificar els recorreguts en funció de la congestió actual i prevista, saber on trobar benzines o aparcaments, estalviar temps i guanyar en seguretat i, al mateix temps, poder avisar d'incidències i demanar assistència mecànica o sanitària, si és necessari.

Implantar una plataforma única o marketplace a Internet on s'allotgin totes les dades en temps real de transport metropolità, tant públic com privat, on els desenvolupadors hi puguin accedir sota unes normes i condicions d'ús per poder desenvolupar aplicacions de transport multimodal de valor afegit per a l'usuari, on aquest últim pugui decidir esdevenir un participant actiu generador de "floating traveller data" que reforci la qualitat de la informació del sistema.

MOBILITAT ASSEQUIBLE

El RACC creu que la mobilitat és un dret universal que cal garantir com a mesura de protecció als usuaris. Per tant, la Fundació fomenta mesures i emet recomanacions per a una mobilitat menys costosa socialment i econòmica i més equilibrada per a tothom. La fiscalitat i les polítiques de preus associades a la mobilitat són qüestions clau que continuem analitzant amb l'ànim de contribuir a una mobilitat més equitativa i justa.

Transport públic i transport col·lectiu intel·ligents

L'accés a una mobilitat de qualitat passa perquè hi hagi una xarxa de transport públic àmplia, integrada i que ofereixi un servei competitiu al ciutadà. Per això, proposem:

Reclamar a les administracions l'increment d'una oferta de transport públic de qualitat, integrat i amb preus assequibles, que completi el mapa de transport públic metropolità i generi alternatives raonables i competitives a l'ús del vehicle privat.

Contribuir a l'ordenació i racionalització de la mobilitat i el transport privat, sobretot en àrees urbanes densament poblades i amb punts d'interès massificats.

Aplicar tecnologies ITS en l'àmbit de la mobilitat i, particularment, del transport públic.

Rebaixar els costos de la mobilitat

A l'efecte d'aconseguir una mobilitat que sigui econòmicament eficient i socialment equitativa, proposem:

Fomentar el disseny d'una política de pagament per ús de la infraestructura transparent i homogènia a tot el territori, a partir d'un sistema mixt de finançament d'infraestructures que inclogui fons públics, impost sobre benzines i peatges/vinyetes, i que tingui en compte l'actual contribució fiscal dels conductors de vehicles a motor.

Modernitzar la fiscalitat que grava l'automòbil, adaptant-la a la nova realitat, d'acord amb les propostes de l'Informe Lagares: eliminació de l'impost de matriculació i reforma de l'impost de circulació i de l'impost especial sobre els hidrocarburs, tot contemplant la possibilitat d'afectar part de la recaptació per finançar polítiques de mobilitat (manteniment d'infraestructures, millora del transport públic, etc.).

PER A UNA MOBILITAT MÉS SEGURA I ECOLÒGICA

Fites impulsades pel RACC que han millorat la societat

Cofundadors d'Euro NCAP. El RACC va ser un dels fundadors d'aquest programa europeu de *crash-test* per classificar els cotxes nous segons la seva seguretat. Des de 1997, més de 600 models de cotxes han estat avaluats.

Promotors del l'ABS obligatori en motos. El RACC ha treballat amb fabricants i usuaris per fomentar el sistema ABS d'antibloqueig de frens en motos i perquè la legislació europea l'incorpori com a obligatori en totes les motos noves de més de 125 cc a partir del 2017.

Mostrar els trams de risc amb EuroRAP. Desenes de milers de quilòmetres de la xarxa viària espanyola són analitzats cada any pel RACC per tal de traçar un mapa de risc i aconseguir que l'Administració millori la seguretat de les carreteres.

Auditories en defensa de l'usuari. Senyalització urbana i interurbana, rotondes, aparcaments subterranis, travesse-res, sistemes públics de bicicletes, afectació d'obres, eficàcia del transport públic... han estat auditats detalladament pel RACC.

Campanyes contra els accidents a la N-2 i la N-340. L'elevada accidentalitat d'aquestes dues vies va dur el RACC a fer campanyes públiques de denúncia i a presentar propostes alternatives a l'Administració, com ara el desviament del trànsit pesant a autopistes amb peatge subvencionat.

EuroTAP, atenció als túnels. Des de l'any 2000, la Fundació RACC participa al European Tunnel Assessment Programme (EuroTAP) per avaluar de manera molt exhaustiva la seguretat dels túnels seguint un protocol europeu comú.

Foment del casc en bicicleta urbana. A Barcelona i en col·laboració amb el servei públic Bicing, el RACC va posar en marxa una campanya que va incloure el lliurament gratuït de cascs.

Campanyes passos de vianants. A les ciutats, una de cada tres víctimes de trànsit són vianants atropellats. El RACC ha llançat nombroses iniciatives de conscienciació, entre elles, la campanya "Atenció! Tots som vianants".

Full de rescat. El RACC va llançar el 2011 juntament amb els principals clubs automobilístics d'Europa, el Full de Rescat, document descarregable des d'Internet que, situat al para-sol del conductor, aporta als bombers informació tècnica que agilitza l'excavació de ferits.

Pioners en alertar sobre les distraccions. El 2008 la Fundació RACC va presentar l'estudi *Distraccions, un risc no percebut* que per primera vegada advertia la incidència directa de les distraccions en els accidents de trànsit. Des de llavors el RACC ha realitzat nombroses campanyes pioneres de denúncia i prevenció. La més recent, de l'any 2016, va alertar que 1 de cada 4 conductors reconeix que manipula l'smartphone mentre condueix.

Campanya de motocivisme. Per tal de facilitar un ús responsable de la moto i la seva convivència amb altres mitjans de transport, el RACC va presentar la campanya "Motocivisme" amb el suport de pilots com Marc Márquez, els germans Espargaró, Dani Pedrosa i Efrén Vázquez.

Suport a l'ID del vehicle elèctric. El RACC ha dut a terme enquestes entre els usuaris i ha col·laborat en estudis que avaluen l'impacte de la mobilitat elèctrica. El 2013 va participar amb Applus-Idiada en el prototip de cotxe elèctric Volar-e.

L'Econducció com a actitud. Millorar el coneixement dels usuaris de mobilitat respecte de la protecció del medi ambient és un objectiu del RACC. La campanya "Econducció" a diferents ciutats d'Espanya i la promoció de cursos de conducció eficient en són clars exemples.

EcoTest, per a la qualitat de l'aire. Des del 2003 el RACC participa en l'EcoTest, el programa de tests europeus que analitzen l'impacte ambiental dels cotxes a partir de protocols més representatius de la conducció real que les homologacions de laboratori. La nova normativa europea d'emissions segueix aquesta línia.

Difondre la tecnologia eSafety. Diferents jornades celebrades a Barcelona i Madrid han permès difondre els avantatges de les noves tecnologies de seguretat dels vehicles, com ara el sistema de detecció de vianants amb frenada automàtica d'emergència o els sistemes d'aparcament autònom.

El trànsit en temps real amb Infotransit. El projecte més important creat i desenvolupat per la Fundació RACC. Es tracta d'una plataforma d'informació del trànsit multidispositiu (web i app), gratuïta i que inclou informació de gasolineres, radars, parquings i càmeres de trànsit.

Educació en la mobilitat a les escoles. La formació viària gratuïta dels escolars és una prioritat. Amb RACC Educa, el Club ofereix un complet programa on-line per a alumnes, pares, mares i professors.

Influir en els poders públics. El RACC ha mantingut amb l'Administració una relació de màxima col·laboració i màxima exigència, amb intervencions destacades en temes com el permís per punts.

Joves i conducció. El 2007, el RACC va reunir una comissió d'experts i va elaborar l'estudi *Joves i Conducció, un dret i una responsabilitat*, del qual van derivar diferents iniciatives, entre elles el concurs "Joves i conducció" adreçat a alumnes de secundària i batxillerat.

Sistemes de retenció infantil més segurs. El RACC ha publicat informes sobre seguretat i confort de cadiretes infantils, portabicicletes, cascs, etc., per tal de facilitar la decisió de compra dels usuaris.

Via directa. Un programa que recull les queixes dels socis del RACC sobre senyalització i manteniment de carreteres, les analitza i les trasllada a l'Administració corresponent juntament amb propostes de millora.

El cost de la mobilitat: fiscalitat i peatges. El RACC defensa una mobilitat de cost assequible i just, amb una fiscalitat que gravi l'ús real dels vehicles en lloc de la compra o propietat, i que beneficiï els vehicles més nets i ecològics.

Aquesta és una publicació
de la Fundació RACC
i l'Àrea de Premsa i
Publicacions del RACC

© 2016 Fundació RACC

Imprimeix: Serafí I.G.P.
Fotomecànica: Espacio y Punto
Correcció i traducció: Idear

RACC
Av. Diagonal, 687.
08028 Barcelona

Telèfon: 93 495 50 00

www.fundacioracc.cat
fundacio@racc.es